

Onder de leden

Frank van Wanrooij

Drank, drugs en seks. Het theatergezelschap dat in de jaren negentig door Europa trok om de musical HAIR op de planken te brengen, vermaakte zich hier goed mee. Toetsenist, componist en arrangeur Frank van Wanrooij toerde zeven jaar mee en kwam er ongeschonden uit. "Tegenwoordig zijn theatergezelschappen stukken professioneler."

Wat doe je nu?

Hoe het er vroeger in het theater aan toeging? Toetsenist, componist en arrangeur Frank van Wanrooij haalt even adem. "Minder professioneel dan nu." In de jaren negentig toerde Van Wanrooij met een bont theatergezelschap kriskras door Europa. De muzikanten uit alle windstreken brachten de musical HAIR op de planken in landen als Denemarken en Tsjecho-Slowakije. De groep was piepjong; meestal waren het twintigers, net onder moeders rokken vandaan gekropen. Met zulke ontluikende talenten was het vaak een reis naar het einde van de nacht: de jongeren gingen zich aan de lopende band te buiten aan drank, drugs en seks. Ongestraft bleef dit niet. Een aantal malen hoorde Van Wanrooij een onaangekondigde zwanenzang aan. "Was het ineens over. De avond ervoor stond je nog samen te spelen." Het gezelschap was fluïde. Op een enigszins vaste kern na, was het een komen en gaan van

artiesten. Van Wanrooij zelf werd in 1993 min of meer uit een Amsterdamse nachtkroeg geplukt. "De music director, een Amerikaan met een enorm alcoholprobleem, wilde er een paar weken tussenuit. Hij had zijn moeder een tijd niet gezien. Mijn spel in de vroege ochtenduurjes beviel hem wel. Of ik wilde invallen. Dat deed ik, en wel zo aardig dat ze me een paar maanden later een contract aanboden. Het begin van zeven merkwaardige jaren."

Rust was er zelden, ankerpunten ontbraken. Het leven was een wervelstroom. "Ga maar na: 1500 shows in zes jaar. Ik heb bijzondere dingen meegemaakt, veel mensen leren kennen, veel geleerd ook. Maar het had weinig met het échte leven te maken. Het was een leven in hotelkamers, een eigen huis had ik niet." En hoe zat het met de drank, drugs en vrouwen? "Ik ben er redelijk ongeschonden doorheen gekomen. Mijn geluk is misschien dat ik begin jaren

negentig een jaar of dertig was. Twintigers gooien sneller alle remmen los."

En nu? Nu is alles heel anders. Van Wanrooij toert sinds 2001 door het land met Tineke Schouten, als arrangeur en orkestleider. In dit gezelschap gaat het er een stuk rustiger aan toe. "Sinds de eeuwwisseling is er sowieso een flinke professionaliseringslag gemaakt. Zoiets als HAIR is nu onmogelijk. Je kunt niet meer stomdronken achter een mengpaneel zitten. Het lijkt niet meer van deze tijd. Daar komt bij dat een mengpaneel veel ingewikkelder is dan twintig jaar geleden. Zoals de technische crew van HAIR opereerde, dat gaat niet meer. De technici van nu zijn gedisciplineerde vakmensen." Van Wanrooij beschikt tegenwoordig over emmers discipline. Als hij aan de slag gaat voor Tineke Schouten of een andere artiest, prijkt er op zijn deur het bordje 'Verboden Toegang'. Achter die deur zit hij soms

wekenlang 'te arrangeren'. "Dat hoort erbij als je een dienstbare muzikant wil zijn." Een dienstbare muzikant moet een dikke huid hebben. Van Wanrooij geeft een praktijkvoorbeeld. "Van de zomer componeerde ik een underscore voor een Amerikaanse regisseuse die een documentaire maakt over het leven Mata Hari. Ik bel haar op en vraag: wat wil je met deze cue? Nou, iets met een opbouw en een orgastisch einde. Oké. Ik verdiep me in de gezelschappen waar Mata Hari mee speelde, de muziek van die tijd, historische gebeurtenissen, enzovoorts. Na een paar weken had ik drie volstrekt verschillende samples mét opbouw en een orgastisch einde. Zij luisteren. En wat blijkt? Ze kiest er niet eentje uit, zoals je verwacht. Ze wil een combinatie van die drie. Je initiële reactie: mengen? Ja, kom zeg. Maar

dan ga je het tóch doen. En dan wordt het ook wel wat. Als je dat niet kan, een proces doormaken met een uitkomst waar jij niet op mikte, dan kun je het wel vergeten."

Wat heeft de Ntb voor je betekend?

In de eerste jaren van deze eeuw klopte Van Wanrooij aan bij de Ntb. Het gezelschap van Tineke Schouten was in zee gegaan met Joop van den Ende. Van Wanrooij, die al een tijdje rechten studeerde, had de contracten gefileerd en deels herschreven. "Het ging met name om de auteurs- en naburige rechten. Wat ik nou van de Ntb wilde weten: had ik het een beetje goed gedaan?"

De verificatie pakte goed uit, en en passant corrigeerde Van Wanrooij de Ntb zelf. "Ze hadden een foutje gemaakt." Een ongebruikelijke kennis van zaken die niet onopgemerkt bleef. "Ik kreeg al snel een belletje: of ik bestuurslid wilde worden."

Van Wanrooij ging hier op in en was van 2007 tot en met 2015 bestuurslid bij de Ntb/VCTN. Hij maakte zich onder meer hard voor een minimum-gagenorm bij Buma Cultuur. "Inmiddels is de norm van 250 euro per optreden doorgevoerd."

Maar echt tevreden is hij niet. Hoe kan het ook, als je ziet hoe de Van den Ende's van deze wereld jonge artiesten afschepen met flutcontracten. "Een constante ergernis. Ik kan er boos over worden. Artiesten zouden contracten met dit soort produ-

Frank van Wanrooij foto: Roy Beusker

centen moeten opzeggen. Als je echt ergens goed in bent, moet je goed worden betaald."

De Ntb doet volgens Van Wanrooij prima werk. "Maar het zou

nog beter kunnen door meer gespecialiseerde muzikjuristen aan te stellen. Als er ergens een muziekschool wordt opgeheven, en de rechten van de docenten

geschonden, moet er heel snel een grote zwarte Ntb-auto bomvol juristen voor komen rijden, die met het mes op tafel onderhandelen."